

Живка Крњаја

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Приказ књиге:

**ГДЕ СТАНУЈЕ КВАЛИТЕТ – КЊИГА 2 –
ИСТРАЖИВАЊЕ СА ДЕЦОМ ПРАКСЕ ДЕЧЈЕГ ВРТИЋА**Аутор: **Драгана Павловић Бренеселовић**Издавач: Институт за педагогију и андрагогију
Филозофског факултета Универзитета у Београду

Година издања: 2015

Монографија *Где станује квалитет (књига 2) – истраживање са децом праксе дечјег вртића* је још једна значајна научна студија проф. др Драгана Павловић Бренеселовић у области предшколске педагогије. Кроз најновију монографију, као и већи број до сада објављених монографија, студија и истраживачких научних радова, проф. др Драгана Павловић Бренеселовић развија системски приступ питањима предшколске педагогије.

Полазећи од теоријских поставки социокултурне теорије развоја и учења, социологије детињства, постмодернизма и постструктурализма и на њиховим основама насталих документа о правима детета, у монографији *Где станује квалитет (књига 2) – истраживање са децом праксе дечјег вртића* уношењем нових мотива наставља се стилизовање слике о детету као компетентном учеснику са правима на учешће, слике о детињству као вредној и видљивој друштвеној категорији и слике о дечјем вртићу као заједници учења у којој је васпитање усмерено на добробит детета и сарадњу.

Структуру књиге чине четири целине у оквиру којих је представљено више од двадесет тема: *Пут до истраживања са децом* (теоријска, етичка и методолошка основа истраживања са децом; консултовање са децом и слушање деце као различити нивои партиципације у истраживањима са децом; мозаик приступ истраживању са децом); *Дечја перспектива о димензијама квалитета праксе дечјег вртића* (анализа података како деца виде простор и активности у дечјем вртићу, односе са вршњацима и одраслима, какав би вртић деца желела; идентификовање носећих тема којима се деца баве у истраживању); *Квалитет праксе дечјег вртића*

из перспективе детета (генерисање кључних порука истраживања са децом и њихова анализа у оквиру теоријских полазишта – школаризација дечјег вртића, добробит детета као пројекција за будућност; сегрегација деце; (не)различитост); *Шта смо као истраживачи научили из консултовања с децом* (слика о деци као коистраживачима; потенцијали истраживања са децом; смернице за грађење праксе дечјег вртића). Завршно поглавље у оквиру четврте целине, *Како прећи границе: смернице за грађење квалитета праксе дечјег вртића*, упућује на пут којим се промена праксе дечјег вртића може започети кроз међусобно слушање деце и одраслих.

Текст употпуњује велики број дечјих цртежа и мапа, преко тридесет ауторских табела, графикона као и једанаест шематских приказа, којима се систематизују полазишта, подаци и носеће поруке истраживања. Из приказане структуре се може видети да се кроз целине и теме читаоци уводе у темељну реконструкцију устаљених оријентација и значења у предшколској педагогији и предшколском васпитању.

Монографија представља иновативни приступ у педагошкој научној литератури код нас и отвара простор за сагледавање педагогије у светлу савремених теоријско-методолошких полазишта, на основу чега јој се може приписати више важних доприноса.

Посебан допринос чини научно утемељен приступ у ком се дечја перспектива слуша и разумева и предшколско васпитање тумачи као етичка пракса. Настојањем да се разуме дечја перспектива и укаже на њену вредност као и вредност онога који слуша, васпитање се сагледава на основама *педагогије слушања* у којој је узајамно слушање деце и одраслих суштина васпитања.

Значајан допринос односи се на методолошки приступ и конструкцију истраживања. У монографији се представља савремени мозаик приступ усмерен на истраживање дечје перспективе и учешће деце као коистраживача. Интегрисање различитих техника и корака у истраживању мозаик приступом засновано је на претходној студиозној анализи односа епистемолошких и методолошких поставки истраживања са децом, чиме се читаоцима олакшава и употпуњује разумевање ове врсте истраживања. Постављена конструкција истраживања одражава не само комплексност истраживачког приступа него и посебну инвентивност у научном истраживању: дечја перспектива се истражује и интерпретира, затим укршта са теоријским полазиштима у издвајању тема и генерисању образаца за разумевања квалитета праксе дечјег вртића, као и за елаборацију смерница грађења квалитета. Циклични однос анализе и синтезе уоквирен је метаанализом целокупног истраживања, којом су отворена потпуно нова питања и увиди у подручју истраживања са децом.

Монографија има значајан допринос у теоријском утемељењу приступа грађења квалитета у пракси дечјег вртића, који је недовољно познат у нашој педагошкој литератури. Дискурсом грађења квалитета, у ком се квалитет схвата као мултидимензионалан, мултиперспективан, партиципативан, уноси се значајна

промена у разумевање значења квалитета предшколског васпитања у односу на доминирајући дискурс осигурања квалитета и механицистичко схватање праксе дечјег вртића. Сагледавање праксе дечјег вртића, њене трансформације у кључним димензијама и постављање смерница за реструктурирање и рекултурацију дечјег вртића из дискурса грађења квалитета отвара нову парадигму разумевања и истраживања квалитета васпитања и образовања у нашој педагошкој теорији и пракси.

Монографија представља посебан допринос у генерисању питања и проблема са којима се суочава предшколско васпитање и образовање, а можемо рећи и васпитање и образовање у целини у Србији. Темељном анализом и систематизовањем смерница грађења квалитета проф. др Драгана Павловић Бренеселовић ствара претпоставке за преиспитивање устаљених, преовлађујућих образаца у институционалном васпитању и образовању, попут школаризације и унификације предшколског васпитања, положаја детета, конформизма, различитих врста сегрегације. Монографију би због тога требало прихватити као позив на критичко преиспитивање свих учесника на различитим нивоима образовног система у подршци промени приступа васпитању и образовању.

Монографија *Где станује квалитет (књига 2) – истраживање са децом праксе дечјег вртића*, као посебан теоријско истраживачки и вредан извор смерница за промену постојеће праксе предшколског васпитања, свакако ће подстаћи бројне истраживаче на даља истраживања са децом и преиспитивање разумевања квалитета предшколског васпитања.